

Veolia Transport Bane AS Gråkallbanen

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr 02-10

**Veolia Transport Bane AS
Gråkallbanen**

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr.: 02-10
Saksnr: 09/697 – SF2 63
Revisjonsdato: 19.01-20.01.2010
Foretak: Veolia Transport Bane AS
Kontaktperson: Erlend Solem
Revisjonslag: Charlotte Grøntved, Statens jernbanetilsyn, ledende revisor
Geir Hagbø, Statens jernbanetilsyn, fagrevisor,
Lennart Solli, Statens jernbanetilsyn, fagrevisor

Rapportens innhold

Tilsynsrapport 02-10 beskriver avvik og observasjoner etter revisjon av sikkerhetsstyringssystemet for Veolia Transport Bane AS sin virksomhet på Gråkallbanen. Kapittelet "andre forhold", beskriver status på utestående tiltak når det gjelder tilsynsrapport 09-08, "Inspeksjon av kjørevei".

Hovedkonklusjon

Veolia Transport Bane AS har et styringssystem for virksomheten på Gråkallbanen (GB) som er oversiktlig beskrevet. Håndbøkene revideres regelmessig. Trafikkledere og vognførere har god oversikt over oppgaver og ansvar i forbindelse med den daglige driften.

Det er ikke avdekket sikkerhetsmessig uforsvarlige forhold i drift eller vedlikehold.

Imidlertid er det avdekket mangler i styringssystemet og etterlevelsen. Særlig er det ikke tilfredsstillende at det fortsatt er mangler i gjennomføring av tiltak etter siste inspeksjon, (ref. tilsynsrapport 09-08), hvor det gjennom Statens jernbanetilsyns inspeksjon ble bekreftet at det var betydelige feil på kjøreveien og at Veolia Transport Bane AS ikke hadde nødvendig styring i sitt arbeid med å vedlikeholde og kontrollere kjøreveien.

Utarbeidet dato: 08.04.2010

Sign.:

Godkjent dato:

Sign.:

Charlotte Grøntved
Revisjonsleder

Erik Ø. Johnsen
Direktør

1	Innledning.....	4
2	Dokumentunderlag.....	5
	2.1 Myndighetskrav.....	5
	2.2 Bedriftsinterne krav.....	5
3	Revisjonsomfang.....	6
4	Avvik.....	7
5	Observasjoner.....	11
6	Andre forhold.....	12
7	Gjennomføring.....	13
	Vedlegg 1.....	14
	Vedlegg 2.....	16

1 Innledning

Statens jernbanetilsyn gjennomførte som en videre oppfølging av tilsynsrapport 09-08, en revisjon av Veolia Transport Bane AS (VTB) – Gråkallbanen i perioden 19.01-20.01.2010. Revisjonen ble gjennomført for hele virksomheten, med fokus på VTBs sikkerhetsstyringssystem.

Mål for revisjonen var å undersøke om Veolia Transport Bane AS driver i henhold til gjeldende jernbanelovgivning samt om mangler påpekt i tilsynsrapport 09-08 var tilfredsstillende lukket. Tilsynsrapport 02-10 beskriver de avvik som er avdekket, og de observasjoner som er registrert under revisjonen.

- AVVIK defineres som manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning.
- OBSERVASJON er forhold som ikke omfattes av definisjonen avvik, men som Statens jernbanetilsyn mener det er riktig å påpeke for å ivareta sikkerheten til passasjerer og tredjeperson.

Knyttet til hvert avvik eller observasjon er det beskrevet REVISJONSBEVIS som er det faktaunderlaget som fastsettelsen av avvik og observasjoner bygger på. Det er også gitt enkelte MERKNADER som inneholder tilsynets forklaringer eller vurderinger.

Statens jernbanetilsyn pålegger som hovedregel gjennomføring av tiltak for å korrigere avvik og fjerne årsakene til avvikene innenfor en tidsfrist. Ved alvorlige regelverksbrudd kan Statens jernbanetilsyn pålegge hele eller deler av virksomheten stanset. I tillegg kan tillatelser trekkes tilbake. Dersom pålegg ikke gjennomføres innen fastsatt frist kan Statens jernbanetilsyn gi pålegg om tvangsmulkt. Statens jernbanetilsyn forventer at observasjoner håndteres slik at disse ikke senere utvikler seg til/bidrar til avvik.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering fra revisjoner. Det vil si at revisjonsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke. Revisjonen er basert på stikkprøver. Det er således ikke sikkert at alle regelverksbrudd eller mangler er avdekket. Rapporten bør leses med dette i minne.

Revisjonslaget reiste med Gråkallbanen fra St. Olavsgate t/r to ganger og ble også vist rundt i lokalene på Munkvoll. Revisjonen ble gjennomført gjennom intervjuer med daglig leder, vedlikeholdssjef, baneansvarlig, trafikksjef, trafikkleder, sikkerhetsrådgiver, kvalitetsleder og vognfører. Noe dokumentasjon ble oversendt underveis og fremlagt under revisjonen.

Veolia Transport Bane AS la forholdene godt til rette for gjennomføringen og det var en positiv og konstruktiv tone under de to revisjonsdagene.

2 Dokumentunderlag

2.1 Myndighetskrav

Følgende lover og forskrifter er benyttet som revisjonsgrunnlag:

- Lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane med mer (jernbaneloven)
- forskrift 16. desember 2005 nr. 1489 om tillatelse til å drive sporvei, tunnelbane og forstadsbane, samt sidespor m.m (tillatelsesforskriften)
- Forskrift 6. desember 2006 nr. 1356 om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor mm (kravforskriften)
- Forskrift 18. desember 2002 nr 1678 om krav til helse for personell med arbeidsoppgaver av betydning for sikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (helsekravforskriften)
- Forskrift 18. desember 2002 nr 1679 om opplæring av personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafikksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (opplæringsforskriften)

2.2 Bedriftsinterne krav

Mottatt dokumentasjon som er benyttet ved dokumentgjennomgang og feltarbeid er beskrevet i vedlegg 1 og 2.

3 Revisjonsomfang

Revisjonen ble gjennomført ved gjennomgang av tiltaksoversikt fra tilsynsrapport 09-08, dokumentgjennomgang av mottatt dokumentasjon for sikkerhetsstyringssystemet og intervjuer med daglig leder, vedlikeholdssjef, baneansvarlig, trafikksjef, trafikkleder, sikkerhetsrådgiver, kvalitetsleder og vognfører. Revisjonen omhandlet Veolia Transport Bane AS' system for sikkerhetsstyring. Noe dokumentasjon ble oversendt underveis og fremlagt under revisjonen.

4 Avvik

Avvik 1

Det er mangler ved utøvelse av sikkerhetsstyring.

Avvik fra

Kravforskriften § 4-1

"Jernbanevirksomheten skal utøve sikkerhetsstyring av den virksomhet som drives."

Revisjonsbevis

1. Tiltak i risikoen analysen, fra interne revisjoner og Sopp¹, er ikke fulgt opp når fristen er utløpt og overføres ikke til avviksbehandling.
2. Det kan ikke dokumenteres at observasjoner gjort i visitasjonsprotokollen brukes videre i sikkerhetsstyringen. Observasjoner kan ikke gjenfinnes i vedlikeholdsplan, Sopp eller andre steder.
3. Det er ikke etablert noen retningslinjer for sikkerhetsmessig kvalitetssikring ved inngåelse eller endring av avtaler med sikkerhetsmessig betydning.
4. Det kunne bare delvis redegjøres for hvilke barrierer som er etablert for å redusere sannsynligheten for at feil og fare- og ulykkesituasjoner utvikler seg. Dette er imidlertid beskrevet i sikkerhetshåndboken.
5. Siste gjennomførte risikoanalyse bygger på en utgått prosedyre.
6. Øvrige avvik/ revisjonsbevis viser at det er andre mangler i sikkerhetsstyringen. Jf herunder og revisjonsbevis i avsnittet "Andre forhold".

Avvik 2

Det er mangler ved intern revisjon av sikkerhetsstyringssystemet.

Avvik fra

Kravforskriften § 4-4 første ledd

"Jernbanevirksomheten skal systematisk gjennomføre interne revisjoner av sikkerhetsstyringssystemet for å vurdere om det er tilfredsstillende implementert, vedlikeholdt og om det tilfredsstillende krav i eller i medhold av jernbaneloven, samt kravene til sikkerhetsstyringssystemet som jernbanevirksomheten har etablert."

Revisjonsbevis

1. Det mangler revisjonsplan som er dekkende for alle av virksomhetens aktiviteter og begrunnelse for valgte frekvenser mangler derfor også, eksempelvis mangler det interne revisjoner av:
  - a) Om utført vedlikehold blir utført korrekt og dokumentert
  - b) Om innmeldte hendelser rapporteres videre f.eks. i databasen og videre til Statens Jernbanetilsyn
  - c) Alle førere har kvittert for mottatt, lest og forstått nye utgivelser
2. Revisjoner av håndbøkene gjøres ikke av personer som er uavhengige av det daglige ansvaret for arbeidet gjengitt i de samme håndbøkene

---

¹ Sikkerhetsoppfølgingsplan

Avvik 3

Veolia Transport Bane AS planlegger og gjennomfører ikke risikoanalyser på en systematisk og koordinert måte gjennom alle virksomhetsfaser. Det er mangler ved oppfølging av resultatene av risikoanalyser.

Avvik fra

Kravforskriften § 5-2 første ledd

"Jernbanevirksomheten skal planlegge og gjennomføre risikoanalyser som er nødvendige for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig. Risikoanalysene skal planlegges og gjennomføres på en systematisk og koordinert måte gjennom alle virksomhetsfaser."

og kravforskriften § 5-3

"Jernbanevirksomheten skal systematisk følge opp forutsetningene for, avgrensningene og resultatene av risikoanalysene."

Revisjonsbevis

1. Det kan ikke dokumenteres at det gjøres risikovurderinger ved endringer i for eksempel vedlikeholdsfrekvenser og visitasjonsfrekvenser. Oppfølging av listede tiltak mangler.

Avvik 4

Ansvar og myndighet er ikke klart definert på alle områder.

Avvik fra

Kravforskriften § 6-1 første ledd

"Jernbanevirksomheten skal være organisert slik at ansvar og myndighet klart fremgår."

Revisjonsbevis

1. Ansvar for å utarbeide opplæringsplaner og identifisere kompetansebehov er ikke klart definert og praksis for dette er noe uklart.

Avvik 5

Veolia Transport Bane AS' beredskapsplan er ikke samordnet med relevante offentlige myndigheter.

Avvik fra

Kravforskriften § 7-1 annet ledd

"Beredskapsplanene skal være samordnet med relevante offentlige myndigheter."

Revisjonsbevis

1. Det kunne ikke dokumenteres at beredskapsplanen er samordnet med relevante offentlige myndigheter.

Avvik 6

Veolia Transport Bane AS registrerer ikke, og følger ikke opp, alle avvik fra interne bestemmelser. Det kunne ikke dokumenteres at det tas stilling til alle avvik med betydning for sikkerheten.

Avvik fra

Kravforskriften § 8-3 første ledd

"Jernbanevirksomheten skal registrere og følge opp avvik fra interne bestemmelser av betydning for å oppfylle krav i eller i medhold av jernbaneloven. Det skal tas stilling til avvikenes betydning for sikkerheten enkeltvis og i forhold til andre avvik."

Revisjonsbevis

1. Det er ikke angitt kriterier for når avviksbehandling må gjennomføres. Det ble opplyst at det gjennomføres avviksbehandling ved avvik som har sikkerhetsmessig betydning, men det dokumenteres ikke.
2. Observasjoner fra visitasjon av sporet blir ikke registrert i avvikssystem, dermed kan man ikke følge utviklingen i avviksbehandlingen på samme måte som for andre avvik.

Avvik 7

Kommunikasjon i forbindelse med trafikkstyringen ved VTB lagres ikke sikkert til bruk ved eventuell undersøkelse av uønskede hendelser.

Avvik fra

Kravforskriften § 10-8 tredje ledd.

"Kommunikasjonen i forbindelse med trafikkstyringen skal lagres sikkert til bruk ved eventuell undersøkelse av jernbaneulykker, alvorlige jernbanehendelser og jernbanehendelser. Bestemmelsen gjelder ikke for framføring av materiell på infrastruktur til eksklusiv bruk for slik museumsvirksomhet."

Revisjonsbevis

1. Kommunikasjon i forbindelse med trafikkstyringen ved GB lagres ikke sikkert til bruk ved eventuell undersøkelse av uønskede hendelser.

Merknad

Ad 1: Kravet var ukjent for Veolia Transport Bane AS. Veolia Transport Bane AS' definisjon av uønskede hendelser omfatter: Jernbaneulykker, alvorlige jernbanehendelser og jernbanehendelser.

Avvik 8

Det er ikke gjennomført tilstrekkelig opplæring i forhold til Veolia Transport Bane AS' interne krav, og opplæringsplaner oppfyller ikke opplæringsforskriftens minstekrav.

Avvik fra

Opplæringsforskriften § 2

"Den som driver jernbanevirksomhet skal sørge for at arbeidsoppgaver som nevnt i § 1 kun utføres av personell som har gjennomgått den opplæring som virksomheten krever.

Gjennomgått opplæring skal sikre at arbeidsoppgavene utføres på en slik måte at det ikke innebærer en fare for trafikksikkerheten."

Opplæringsforskriften § 3

"Den som driver jernbanevirksomhet skal utarbeide en plan for opplæring av personell med arbeidsoppgaver som nevnt i § 1.

Planen skal som et minimum inneholde:

- a) betegnelse på opplæringen,*
- b) krav til forkunnskaper,*
- c) innlæringsmål, samt innhold med pensumoversikt,*
- d) varighet fordelt på teori og praksis,*
- e) arbeidsform,*
- f) maksimalt antall deltakere,*
- g) kompetansekrav til opplæringspersonell,*
- h) prinsipper for prøving,*
- i) krav til eventuell praksis etter endt opplæring"*

Revisjonsbevis

1. Det mangler gjennomføring av bremsekurs for noen vognførere og trafikklede²
2. Opplæringsplaner er ikke fullt dekkende i forhold til forskriftens krav samt interne bestemmelser i Personelhåndboken og Kvalitetshåndboken.
3. Fører har ikke fått opplæring i å fungere som skadestedsleder utover førstehjelpskurs.

---

² Veolia Transport Bane AS har interne bestemmelser som krever at alle vognførere og trafikklede skal ha gjennomført bremsekurs.

5 Observasjoner

SJT har ingen spesielle observasjoner utover de nevnte avvik og revisjonsbevis.

6 Andre forhold

Med bakgrunn i tilsynsrapport 09-08 ble status undersøkt for de tiltak, som etter fristen nå skulle vært gjennomført. I henhold til avvikene fra nevnte rapport har Statens jernbanetilsyn funnet følgende mangler ved gjennomføring av tiltakene. De nevnte avvik vil følges opp særskilt i gjeldende sak, (sak 08/621). Status er derfor kun kort beskrevet som følger:

Avvik 1 – Avviket er ikke lukket

Revisjonsbevis

1. Dokumentasjon på bruer er fremskaffet, men Veolia Transport Bane AS har ikke vurdert om denne er dekkende
2. Prosedyre for å vurdere behov for kontroll av bruer etter melding om påkjørsel mangler fortsatt
3. Grunnlaget for fastsatte grenseverdier kan fortsatt ikke redegjøres for, for eksempel svilleavstand, skinnebrud på rette strekninger og slitasje på skinner.

Merknad

Ad 3: Veolia Transport Bane AS forklarte under sluttmøtet at de har tatt utgangspunkt i JBV sine retningslinjer og i anerkjente standarder. Dokumentasjon på dette vil bli laget og ettersendt.

Avvik 2 - Avviket er tilfredsstillende lukket.

Avvik 3 - Avviket er ikke lukket

Revisjonsbevis

1. Dokumentasjon på bruer er fremskaffet, men Veolia Transport Bane AS har ikke vurdert om denne er dekkende
2. Tiltaksplan for bruer forventes å finnes i den nye dokumentasjonen

Avvik 4 – Avviket er ikke lukket

Revisjonsbevis

1. Beskrivelsen av tiltak ved skinnebrud er fortsatt mangelfull (hva må gjøres for skinnebrudd som er mindre enn 50 millimeter)
2. Grunnlaget for fastsatte grenseverdier for svilleavstand mangler fortsatt

Avvik 5 – Avviket er ikke lukket

Revisjonsbevis

1. Beskrivelsen av tiltak ved skinnebrud er fortsatt mangelfull (hva må gjøres for skinnebrudd som er mindre enn 50 millimeter)

Avvik 6 – Avviket er tilfredsstillende lukket

Avvik 7 – Avviket er ikke lukket

Revisjonsbevis

1. Fortsatt mangler mht. å ferdiggjøre gangbaner og rekkverk på bruer.

Merknad

Ad 1: Det ble under sluttmøtet avtalt at Veolia Transport Bane AS oversender bekreftelse på når dette arbeidet er slutført og godkjent av dem.

7 Gjennomføring

Formøte	: Ikke gjennomført
Dokumentasjonsgjennomgang	: Uke 1, 2 og 3, 2010
Åpningsmøte	: 19.01.2010
Feltarbeid	: 19.01.2010 og 20.01.2010
Sluttmøte	: 20.01.2010

Vedlegg 1

Følgende av Veolia Transport Bane AS' dokumenter er gjennomgått før feltarbeidet:

Dokumentnr.	Dokument	Utgave/revisjon	Kommentar
-	Kvalitetshåndbok	10	Ikke eget dokumentnummer
-	Sikkerhetshåndbok	8	Ikke eget dokumentnummer
-	Driftshåndbok	5	Ikke eget dokumentnummer
-	Teknisk håndbok	13	Ikke eget dokumentnummer. <i>Håndboken er ikke godkjent men under revisjon.</i>
-	Personalhåndbok	6	Ikke eget dokumentnummer
ST-20290-RA-1	Risikoanalyse av virksomheten	11	(Safetec)
-	Vedlegg A til Risikoanalyse av virksomheten. Utskrift av identifiserte hendelser	11	Ikke eget dokumentnummer (Safetec)
-	Oversikt over uønskede hendelser	-	Ikke eget dokumentnummer Periode: 27.07-12.11.2009
KH-02	Kompetanseplan	2	
KH-FB01	Funksjonsbeskrivelse daglig leder	9	
KH-FB03	Funksjonsbeskrivelse sikkerhetsrådgiver	10	
KH-FB14	Funksjonsbeskrivelse trafikksjef	2	
KH-FB10	Funksjonsbeskrivelse vognførere	3	
KH-FB28	Funksjonsbeskrivelse vedlikeholdssjef	4	
KH-FB12	Funksjonsbeskrivelse trafikkleder	2	
DH-05	Opplæringsprogram trafikkleder	1	
DH-01	Opplæringsprogram vognførere	2	
-	Vedlegg 13 til teknisk håndbok. Rapport fra halvårlig kontroll av signalanlegget	2	Ikke eget dokumentnummer
-	Vedlegg 15 til teknisk håndbok. Instruks for idriftsettingskontroll av signalanlegg.	1	Ikke eget dokumentnummer
-	Vedlegg 21 til teknisk håndbok. Beskrivelse av GBs plattformer	1	Ikke eget dokumentnummer
-	Vedlegg 24 til teknisk håndbok. Årlig kontroll av likeretterstasjon.	1	Ikke eget dokumentnummer
-	Vedlegg 26 til teknisk håndbok. Skjema for årlig visuell brukontroll.	1	Ikke eget dokumentnummer
-	Vedlegg 27 til teknisk håndbok. Visitasjonsprotokoll – fri linje	1	Ikke eget dokumentnummer
-	Vedlegg 28 til teknisk håndbok. Visitasjonsprotokoll - bysporet	1	Ikke eget dokumentnummer

-	Vedlegg 29 til teknisk håndbok. Visitasjonsprotokoll - holde plass	1	Ikke eget dokumentnummer
-	Vedlegg 30 til teknisk håndbok. Visitasjonsprotokoll - planovergang	1	Ikke eget dokumentnummer
-	Vedlegg 34 til teknisk håndbok. Forklaring av strømforsyning og kontaktledningsanlegget på Gråkallbanen	1	Ikke eget dokumentnummer
-	Årlig kontroll av sikringsanlegg.	-	Ikke eget dokumentnummer (inspeksjonslister m/sjekkpunkter og beskrivelser)
Rapport 01/2009	Rapport – intern revisjon av kvalitetsstyringssystem 2009	-	Inneholder avvikhåndtering i tillegg.
LG-09	Referat fra ledelsens gjennomgang 2009	-	
-	SOPP 2009	-	Ikke eget dokumentnummer. Ikke revisjonsnummer.

Vedlegg 2

Følgende av Veolia Transport Bane AS' dokumenter er gjennomgått ifm. feltarbeidet:

Dokument m.m.	Datert	Kommentar
KH-FB06 Rev 4 Funksjonsbeskrivelse opplæringsansvarlig	22.01.2009	Fremlagt under revisjon og oversendt etter sluttmøtet.
KH-FB05 Rev 2 Funksjonsbeskrivelse kvalitetsleder	22.01.2009	Fremlagt under revisjon og oversendt etter sluttmøtet.